
Nieuwsflash nr. 19 – 4 juli 2012
Kennis- en expertiseontwikkeling in het volwassenenonderwijs

Geachte collega

Via deze Nieuwsflash informeren wij u graag over de belangrijkste activiteiten van de verschillende project- en werkgroepen binnen de stuurgroep volwassenenonderwijs tijdens het voorbije schooljaar. Verder verduidelijken wij kort de functie van de DIPLO-databank.

1 Activiteiten project- en werkgroepen 2011 – 2012

Voor elke projectgroep en werkgroep vindt u hieronder een overzicht van de meest relevante activiteiten en realisaties van het schooljaar 2011-2012.

1.1 Projectgroep curriculumontwikkeling

Resultaten bevraging 2012 i.v.m. de te ontwikkelen nieuwe opleidingen, uitbreidingsmodules en geletterdheidsmodules voor het schooljaar 2012-2013

In de loop van de maand april 2012 werden de consortia bevraged over de te ontwikkelen opleidingsprofielen voor het opmaken van het prioriteitenplan voor het schooljaar 2012-2013.

Op 3 mei 2012 werd de bevraging afgesloten. Hieronder vindt u het overzicht van de aanvragen.

De projectmedewerkers curriculumontwikkeling zullen de aanvragen verder onderzoeken en, indien nodig, de aanvragers contacteren om bijkomende informatie aan te leveren. De stuurgroep volwassenenonderwijs zal eind augustus 2012 beslissen welke van deze aanvragen weerhouden worden met het oog op het aanvragen van een opportuniteitstoets.

Secundair volwassenenonderwijs
Aanvragen nieuwe opleidingen
Renovatiecoördinator
Productie- en procesoperator
Technicus hydraulica
Begeleider van het jonge kind
Gemmologie
Thai richtgraad 1
Aanvragen uitbreidingsmodules
Team en organisatiegericht ondersteunen ¹

---

¹ Deze uitbreidingsmodule werd eveneens aangevraagd onder de benaming "Wat er ook nog van mij verwacht wordt".

Fietshersteller professioneel
Podiumtechnieken licht
Podiumtechnieken beeld
Podiumtechnieken geluid
Stage slagerij
Stage bakkerij
Papierhersteltechnieken (+ conservatie)
Kalligrafie
Aanvragen geletterdheidsmodules
Remediëren en begeleiden van het leerproces van cursisten in de diplomagerichte opleidingen
Nederlandse taalondersteuning (opleidingen Bedrijfsbeheer en Boekhoudkundige bediende)
Basiseducatie²
NT2 Alfa
Talen (Opstap Frans, Opstap Engels)
Ervaringsdeskundige in de armoede en de sociale uitsluiting (Voortraject beroepsopleiding EDAS)

Uit de bevraging van de centra voor basiseducatie inzake nieuw te ontwikkelen opleidingsprofielen en de actualisering van nieuwe opleidingsprofielen bleek vooral een noodzaak aan actualisering van het leergebied **Alfabetisering Nederlands tweede taal**. Samen met AKOV (Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming) moet nog nagegaan worden wat het referentiekader voor alfa NT2 kan zijn. Uitgangspunt is dat dit niet het ERK is omdat dit uitgaat van gealfabetiseerde cursisten.

De vraag naar de actualisering van het leergebied **Talen** is minder prangend. Daarnaast moet wellicht de uitklaring van het aanwenden van het ERK als referentiekader voor dit leergebied afgewacht worden. AKOV heeft hiervoor een project lopen. Het voorstel is dit aan te pakken in het schooljaar **2013-2014**.

Ten slotte werd gepeild naar het **voortraject EDAS** (ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting). Hier stellen betrokken centra voor eerst samen met De Link vzw en de betrokken CVO de opleiding te evalueren. Actualisering zou dan ook voor het schooljaar **2013-2014** zijn. Voor deze opleiding is het referentiekader duidelijk. In de ontwikkeling van nieuwe eindtermen voor het leergebied Maatschappijoriëntatie (MO) werden immers ook eindtermen voorzien voor het voortraject EDAS.

---

² De bevraging van de CBE is uitgevoerd door een projectmedewerker curriculum van de stuurgroep VO i.s.m. de Federatie CBE. De CBE zijn reeds in kennis gesteld van de resultaten ervan.

De volgende aanvragen zijn niet ontvankelijk en zullen bijgevolg niet verder onderzocht worden.

Secundair volwassenenonderwijs	
Aanvragen geletterdheidsmodules	
PINYIN Chinese karakters	Motivatie: Het betreft hier eerder een vraag naar meer lestijden in de bestaande modules Mogelijkheden: - verlengd traject aanvragen; - cursisten 2x inschrijven; - via zelfstudie van cursisten.
Ondersteunend leervaardigheden Personenzorg Leren Leren Ondersteunend rekenvaardigheden AAV	Motivatie: Ingediend niet conform modelafiche en onvoldoende scherpstelling m.b.t. opzet van de aangevraagde geletterdheidsmodules.
Geletterdheidsmodules voor de domeinen praktijk, hobby en bedrijfsbeheer	
Geletterdheidsmodules voor leren leren en functioneel taalgebruik (functionele geletterdheid) in diverse studiegebieden	

Op de website van de stuurgroep (www.stuurgroepvo.be) vindt u alle informatie over de stand van zaken m.b.t. de ontwikkeling van opleidingsprofielen en leerplannen voor de basiseducatie en het secundair volwassenenonderwijs. De procedure die gevolgd wordt bij de ontwikkeling van zowel opleidingsprofielen als leerplannen, wordt op een overzichtelijke manier uitgelegd.

1.2 Projectgroep geletterdheid

- ✓ De stuurgroep volwassenenonderwijs werd betrokken bij de evaluatie van het vorige Plan Geletterdheid Verhogen en bij de totstandkoming van het nieuwe Plan Geletterdheid waarvan de teksten in oktober 2011 opgeleverd werden.
- ✓ Als wordt ingezet op de ondersteuning van geletterdheidsvaardigheden zullen ongetwijfeld meer cursisten met succes de opleidingen in het secundair volwassenenonderwijs doorlopen. Onder begeleiding van AKOV werd de matrix Nederlands en Leren leren ontwikkeld. Deze zal gebruikt worden om geletterdheidsmodules vorm te geven.
- ✓ Op 8 juni 2012 vond een informatiemoment plaats over 'De G-coach aan het werk in opleidingen en op de werkvloer. Een kijk op 8 proefprojecten én op de toekomst'. Het doel van deze studiedag was te informeren over het concrete werk in de G-coachprojecten van de basiseducatie met de bedoeling de inzichten te transfereren, o.a. naar het secundair volwassenenonderwijs. De overheid publiceerde de rapporten over deze G-coachprojecten.

1.3 Projectgroep onderwijs aan gedetineerden

- ✓ De projectgroep werkt hard aan de oprichting van KLASBAK, het kenniscentrum voor onderwijs aan gedetineerden. Op 25 september e.k. vindt het kick-off seminarie plaats waar KLASBAK zijn werking, website en partners zal voorstellen. Informatie over het programma en de locatie van dit seminarie leest u in de uitnodiging als bijlage en op de [website](#) van de stuurgroep volwassenenonderwijs.
- ✓ De projectgroep werkte een procedure uit voor de behandeling van signalen uit het werkveld. Op deze manier geraken de signalen zo snel mogelijk bij de juiste partner of overheid.
- ✓ De projectgroep ontwikkelde een theoretisch model voor leertrajectbegeleiding van gedetineerden. Voorbereidingen voor de praktische uitwerking ervan staan op de agenda, maar dienen beleidskeuzes van de overheid rond leertrajectbegeleiding in het volwassenenonderwijs af te wachten.
- ✓ Er zijn projecten opgezet rond het aanbieden van gecombineerd onderwijs in de gevangenis. 2 centra starten volgend schooljaar met een proefproject (CVO De Oranjerie en CVO Antwerpen) in de gevangnissen Leuven-Centraal en Antwerpen.
- ✓ De projectgroep werkt aan een Vlaams onderwijsplan (VOP) voor de gevangnissen. Hierin wordt een streefdoel voor een minimaal aanbod in elke gevangenis vastgelegd. Daarnaast worden de opleidingen in de verschillende gevangnissen op elkaar afgestemd om te komen tot meer en betere trajecten voor gedetineerden. De basisprincipes voor het VOP worden op dit moment afgestemd met de partners.

1.4 Projectgroep visie- en conceptontwikkeling

- ✓ De projectgroep vergaderde het voorbije schooljaar rond volgende thema's:
  - de Europese dienstenrichtlijn en de mogelijke impact op het volwassenenonderwijs: missie en kerntaken van het volwassenenonderwijs, gevaar voor vermarkting van het onderwijs, onderwijskwalificaties versus beroepskwalificaties, gevolgen voor niches zoals het huishoudelijk onderwijs;
  - leerloopbaanbegeleiding in de volwasseneneducatie: reflecties vanuit de verschillende geledingen van het volwassenenonderwijs op de eerste conceptnota van de overheid m.b.t. de op te richten centra voor leerloopbaanbegeleiding;
  - de procedure tot beroepskwalificatie (uitrol van het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur) en de consequenties voor de ontwikkeling van opleidingsprofielen.
- ✓ In het kader van de opdracht rond visieontwikkeling heeft de werkgroep SLO (Specifieke lerarenopleiding) voor de stuurgroep volwassenenonderwijs een raamtekst 'Profiel en opdracht van de Specifieke Lerarenopleidingen van de Centra voor Volwassenenonderwijs' ontwikkeld, die de CVO SLO profileert als de lerarenopleiding voor de zij-instromers. Deze raamtekst is in mei verspreid vanuit de stuurgroep naar alle onderwijsgeledingen.

1.5 Projectgroep taalexamens

Op 19 november 2011 en 12 mei 2012 organiseerden 4 examencentra taalexamens NT2 en Frans voor onderwijspersoneel te Beringen, Brussel, Gent en Turnhout; er namen respectievelijk 88 en 55 kandidaten deel.

De taalexamens voor de novemberreeks werden, zoals de vorige examenreeksen, ontwikkeld door de taalexamencommissies van het volwassenenonderwijs en gevalideerd door AKOV. Ondertussen stelde een interne werkgroep van het departement Onderwijs & Vorming een nota voor de minister op met voorstellen tot herwerking en optimalisering van de taalexamens. In afwachting van het antwoord op deze nota werden de taalexamens voor mei 2012 ontwikkeld door de universiteit van Hasselt in opdracht van de overheid.

Wat het schooljaar 2012-2013 betreft: de overheid bereidt een nieuw concept voor dat vanaf mei 2013 zal toegepast worden. Voor de examenreeks van november 2012 blijft de huidige formule behouden. De projectgroep taalexamens volgt verdere ontwikkelingen m.b.t. de toekomst van de taalexamens voor onderwijspersoneel op de voet op.

1.6 Werkgroep HBO (Hoger beroepsonderwijs)

Gedurende een groot deel van het afgelopen schooljaar kregen we nagenoeg geen informatie van de overheid over de toekomst van HBO₅. Het gebrek aan informatie en onduidelijkheid over de toekomst van deze opleidingen binnen het volwassenenonderwijs gaf alle betrokkenen een sterk gevoel van onzekerheid.

Vanuit de werkgroep HBO₅ hebben we, vanaf er nieuwe informatie ter beschikking was, de gelegenheid gegeven aan de leden van de werkgroep om op deze nieuwe ontwikkelingen te reflecteren met het oog op input voor overleg op verschillende niveaus.

Vooreerst hadden we de definitieve procedure voor de uitrol van de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Hieruit blijkt dat we moeten afwachten welke beroepskwalificatiedossiers (BKD) ingeschaald worden op niveau 5 VKS. Dan pas kunnen we aan de slag voor de uitwerking van de overeenkomstige opleidingen en de omvormingsdossiers. Om proactief te werken heeft de overheid beloofd een overzichtsmatrix te maken van de te ontwikkelen BKD en de bestaande HBO-opleidingen. Deze zou tegen eind dit schooljaar ter beschikking zijn. Verder vindt de werkgroep het belangrijk de banden met de betrokken sectoren aan te halen om zo meer duidelijkheid te krijgen over het gewenste profiel.

Vervolgens is op 23 april 2012 het "Voorstel van decreet betreffende dringende maatregelen inzake het hoger beroepsonderwijs in Vlaanderen" bekend gemaakt. De werkgroep een olijsting gemaakt van de sterke kanten en de knelpunten in de tekst.

1.7 Werkgroep SLO (Specifieke lerarenopleiding)

De werkgroep SLO heeft in 2011-2012 het verdere verloop van de visitaties SLO opgevolgd en zich beraad over de gevolgen van de visitatierapporten.

Ook het loopbaandebat en de beleidsevaluatie lerarenopleiding kwamen aan bod.

De stuurgroep volwassenenonderwijs is via een vertegenwoordiger van de werkgroep SLO vertegenwoordigd in de opvolging van de beleidsevaluatie lerarenopleiding (EVALO).

2 DIPLO-databank

Om te weten welke diploma's of eindgetuigschriften worden aanvaard om beroepskennis te bewijzen in het kader van het starten van een zelfstandige activiteit, kan men de DIPLO-databank raadplegen, een databank van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie. Meer informatie op de [website van FOD Economie](#).

De laatste jaren heeft het aanbod secundair volwassenenonderwijs onder invloed van de omschakeling van lineaire en voorlopig modulaire opleidingen naar goedgekeurde opleidingsprofielen enkele belangrijke wijzigingen ondergaan. Sommige opleidingsbenamingen verdwenen, andere wijzigden en er kwamen ook nieuwe opleidingen bij.

Om cursisten die zich willen vestigen als zelfstandig beroepsbeoefenaar optimale kansen te bieden, moeten wijzigingen in het opleidingsaanbod systematisch hun weg vinden naar de DIPLO-databank van de FOD Economie.

De stuurgroep zal vanaf nu bij het indienen van nieuwe opleidingsprofielen aangeven of ze al dan niet in aanmerking komen voor de DIPLO-databank.

Met vriendelijke groet

namens de stuurgroep volwassenenonderwijs

Hilde De Meyer
secretaris

Kurt Berteloot
voorzitter